

Kaupunginhallituksen elinkeino- ja kilpailukykyjaosto 27.03.2023 § 40

§ 40

Leppävaaran kampuksen kehittämisen periaatteet

Valmistelijat / lisätiedot:
Rantala Mika

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallituksen elinkeino- ja kilpailukykyjaosta päättää, että Leppävaaran uutta koulukampusta lähdetään kehittämään seuraavien periaatteiden mukaisesti:

1

Leppävaaran lukio ja ammattikorkeakoulut yhdistetään yhdeksi vetovoimaiseksi opiskelijakampukseksi; Leppävaaran kampukseksi. Yhdistämisen ensisijaisena tavoitteena on oppilaitosyhteistyön kehittäminen ja syventäminen sekä tilojen käyttöasteen tehostaminen.

2

Leppävaaraan kampus sijoitetaan nykyisen Laurea-ammattikorkeakoulun ja Kelloseppäkoulun yhteyteen. Esitetty kokonaisuus mahdollistaa pääkaupunkiseudullakin poikkeuksellisen suuren ja elinvoimaisen, liki 5 000 opiskelijan kampusalueen syntymisen Leppävaaraan. Kampuksen sijoittumista kyseiseen paikkaan puoltaa pohjoispuolella sijaitseva Leppävaaran urheilukeskus sekä sijainti lähellä asemaa.

3

Liikuntatilojen osalta kampus tukeutuu Leppävaaran urheilupuistossa oleviin palveluihin sekä vuonna 2023 valmistuvaan Kameleonten-urheiluhalliin.

4

Uuden kampuksen sijoittamiseksi Laurea-ammattikorkeakoulun yhteyteen käynnistetään asemakaavanmuutos.

5

Uusi laajennus- ja muutostyö suunnitellaan olemassa olevia rakennuksia kunnioittaen.

6

Purelulle Metropolian Leppävaaran toimipisteen YO-tontille 51253/1 sekä sen itäpuolella sijaitseva Y-tontille 51251/1 voidaan tehdä vaihtoehtoisia maankäyttötarkasteluita liittyen Leppävaaran keskuksen kehittämiseen.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallituksen elinkeino- ja kilpailukykyjaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Tausta

Tammikuussa 2019 Espoon kaupunki järjesti Koulu palveluna -konseptin työpajan, jossa keskityttiin Leppävaaran oppilaitosten sekä läheisen urheilukeskuksen synergiaetujen tunnistamiseen. Työpajassa hahmottui alueen merkittävä yhteiskäyttöreservi. Tilapalvelut-liikelaitos tilasi kaupungin ja oppilaitosten yhteistyön pohjalta konsulttiselvityksen vuonna 2020 puretun Metropolian Leppävaaran toimipisteen vaihtoehtoisista ratkaisuista pohjautuen verkostomaiseen Koulu palveluna -ajatteluun (SAAS=School As A Service). Konsulttitoimisto Trctr:n laatimassa selvityksessä Leppävaaran ”sydänkoulu” potentiaalisimmiksi sijainneiksi nostettiin Leppävaaran lukion ja Metropolian nykyiset tontit sekä Hatsinanpuistossa rakenteilla oleva OOPS-kampus.

Selvityksen perusteella heräsi ajatus siitä, voitaisiinko Leppävaaran ”sydänkoulu” sijoittaa nykyisen Laurea-ammattikorkeakoulun, entisen työväenopiston sekä Kelloseppäkoulun (ent. pääkirjasto) muodostamaan kiinteistökokonaisuuteen. Käytöstä poistunut työväenopisto ja Laurea-ammattikorkeakoulun vaajakäyttöaste nostavat esille kysymyksen siitä kannattaako alueelle toteuttaa kokonaan uusi, erillinen kampus, jos nykyistenkin tilojen käyttöaste on enintään välttävä. Toisaalta vanhan kampuksen uudistaminen antaisi uuden elämän arkkitehtonisesti merkittävälle oppilaitoskokonaisuudelle, jonka ovat suunnitelleet espoolaiset arkkitehdit Timo ja Tuomo Suomalainen vuosina 1967–1972. Heidät tunnetaan lisäksi Tempeliahaukion kirkon arkkitehtisuunnittelijoina.

Hankkeen tutkimista kyseiselle paikalle perusteli myös Metropolian ja lukion esittämät tavoitteet keskinäisen yhteistyön tiivistämisestä sekä molempien oppilaitosten toive sijoittua mahdollisimman lähelle Leppävaaran asemaa. Urheilulukion statusta tavoittelevalle lukiolle urheilupuiston sekä Kameleonten-urheiluhallin hyvä saavutettavuus on välttämätöntä. Haastatteluiden perusteella esille nousi koronaepidemian seurauksena lisääntynyt etäopiskelu ja -opetus sekä näiden vaikutus tilatarpeeseen, Laurea-ammattikorkeakoulun osin epätarkoituksenmukaiset tilat sekä kaikkien osapuolten positiivinen suhtautuminen oppilaitosyhteistyön kehittämiseen ja syventämiseen sekä tavoite tilojen käyttöasteen sekä käytettävyyden kohottamiseen.

Laurea-ammattikorkeakoulun ja Kelloseppäkoulun laajentamisesta keväällä 2021 laaditussa ”Leppävaaran Uusi Kampus” -selvitystyössä haluttiin varmistaa, että neljän oppilaitoksen muodostama kampus on toiminnallisesti sekä kaupunkikuvallisesti sovitettavissa nykyisen Laurean ja Kelloseppäkoulun kiinteistön yhteyteen.

Oppilaitosten tilojen tämänhetkinen tilanne

Laurea-ammattikorkeakoulu on aloittanut toimintansa Espoon kauppaoppilaitos -nimellä vuonna 1969. Tällä hetkellä oppilaitoksessa on kirjoilla 1 847 opiskelijaa. Laurean rakennuksen kehittämispotentiaali on tunnistettu vanhentuneesta tilajakaumasta johtuva rakennuksen heikko käyttöaste; riittävän suuria opetustiloja ja vastaavasti etäopettamiseen ja oppimiseen soveltuvia tiloja on liian vähän.

Entisen työväenopiston rakennuksen tiloihin liittyy toiminnallisia sekä rakennusteknisiä haasteita, joiden perusteella tilat ovat jääneet ilman käyttäjää ja peruskorjaamatta. Puutteellisesta muunneltavuudesta johtuen työväenopiston rakennus esitetään purettavaksi. Asiasta on konsultoitu kaupunginmuseota.

Vuonna 1972 valmistuneessa, entisen Espoon pääkirjaston rakennuksessa toimiva Kelloseppäkoulu on kansainvälisesti tunnustettu erityisoppilaitos, josta valmistuu maailman kelloseppäeliittiä. Oppilaita koulussa on noin 100. Oppilaitoksen toiminta perustuu vuosittaiseen valtioneuvostojärjestelmään ja koulun kohtalo on ollut viime vuosina vaakalaudalla. Kaupunki on peruskorjannut ja räätälöinyt tilat kelloseppäkoulun toimintaan v. 2005–2007. Selvitystyössä on oletettu, että Kelloseppäkoulu jatkaa toimintaa nykyisellään. Kelloseppäkoulun toiminnan yhteiskäyttöpotentiaalin tunnistettiin liittyvän enimmäkseen kampuksen tarjoaman ruokailun ja liikunnan yhteisjärjestämiseen.

Sisäilmaongelmista kärsineen Leppävaaran lukion toiminta siirtyi Nokian vuokratiloihin Espoon Karaporttiin keväällä 2020. Osoitteessa Veräjapellonkatu 10 sijainnut, vuonna 1959 valmistunut lukiorakennus purettiin kesällä 2020. Kasvun ja oppimisen toimialan strategiassa lukion oppilasmäärä on tarkoitus kasvattaa 430 opiskelijasta noin 700–800 opiskelijaan. Lukio tulee hakemaan urheilulukion erityisstatusta. Tässä suhteessa lukion sijainti urheilupuiston sekä Kameleonten-urheiluhallin läheisyydessä on perusteltua. Lukion tämänhetkisiä tiloja koskeva vuokrasopimus Karaportissa päättyy 1.3.2030.

Metropolian ammattikorkeakoulun Leppävaaran toimipisteen rakennus osoitteessa Vanha maantie 6 purettiin vuoden 2020 keväällä ja myös sen toiminnot siirtyivät väistöön Karaporttiin. Metropolian Espoon toimipisteessä on kirjoilla 2 450 opiskelijaa.

Kampuksen suunnittelut tilat ja niistä syntyvät synergiaedut

Alustavan luonnossuunnittelun johtava ajatus oli, että opetustiloista suunnitellaan mahdollisimman yleispäteviä 80–100 m² kokoisia opetustiloja, joiden lisäksi varataan riittävä määrä pieniä ryhmähuoneita mm. etäopetuksen järjestämistä varten. Etenkin ammattikorkeakoulujen todettiin tarvitsevan nykyistä suurempia, mahdollisimman yleispäteviä sekä muuntojoustavia opetustiloja.

Ammattikorkeakouluissa etäopetus tulee jäämään osaksi normaalia. Metropolian opettajien arvion mukaan etäopetuksen osuus on jatkossa noin 30 %. Lähinnä ensimmäisen vuoden opiskelijat ovat säännöllisesti paikalla. Lukiossa etäopetus ei vähennä paikallaolijoiden määrää – kurssitarjonta kuitenkin monipuolistuu. Etäopetuksen lisääntymisen tarkemmat heijastusvaikutukset tilatarpeeseen sovittiin selvitettävän tarkemmin jatkosuunnittelun yhteydessä.

Synergiaetua synnyttävät ja koulujen yhteiseen käyttöön soveltuvat tilat ovat ensisijaisesti mm. ruokasali, kirjasto, nykyiset auditoriot Laureassa, hallintotilat, opiskeluhuollon tilat sekä henkilökunnan tauko- ja sosiaalitilat. Huomioitavaa kuitenkin on, että jotta em. tilojen yhteiskäytöstä syntyy synergiaetua, on näiden käytön edellytyksenä kampuksen toimivat sisäyhteydet.

Alustavat johtopäätökset

Oppilaitokset kannattavat ajatusta yhteisestä kampuksesta: yhteisen, monialaisen kampuksen koetaan tukevan positiivisella tavalla omaa toimintaa. Opetusresursseja voidaan hyödyntää oppilaitosrajojen yli. Kokonaisuus mahdollistaa oppilaitosyhteistyön tiivistämisen sekä tilojen korkeamman käyttöasteen.

Selvitystyön perusteella voidaan arvioida, että yhteiskäyttömahdollisuuksien ansiosta tilatarve muodostuu kampusratkaisussa 20–50 % pienemmäksi kuin, että oppilaitoksille toteutettaisiin omat, erilliset rakennukset.

Laajennettu kampus sopii hyvin nykyiselle Laurean ja Kelloseppäkoulun tontille – osa autopaikoista tulee kuitenkin sijoittaa tontin ulkopuolelle erilliseen pysäköintilaitokseen.

Selvitystyö on laadittu yhteistyössä Tilapalvelut-liikelaitoksen, Kaupunkiympäristön toimialan esikunnan sekä Kasvun ja oppimisen toimialan kanssa.

Päätöshistoria

Litteet

Oheismateriaali

Tiedoksi